

KarabükWildfire2025: Sentinel-2 ile NDVI/NBR Tabanlı Yangın Etki Analizi

Yusuf Talha ARABACI
Karabük Üniversitesi
Yüksek Lisans, Yazılım Mühendisliği Öğrencisi

20 Ekim 2025

Özet

Bu çalışma, 2025 Karabük orman yangınının etkilerini Sentinel-2 L2A verileri ile NDVI ve NBR endekslerine dayalı olarak incelemektedir. Önce-sonra dönemlerine ait median kompozitler üzerinde NDVI/NBR ve fark endeksleri (dNDVI, dNBR) hesaplanmıştır; dNBR eşiklerine göre şiddet sınıflandırması üretilmiştir. Karabük iç bölgede yer aldığı için su/kıty özel maskeleri uygulanmamış, QA60 bulut/sirrus maskesi ve yanıcı yüzey filtresi ($\text{pre NDVI} > 0.25$) kullanılmıştır. Bulgular doğal renk (RGB) ve tematik haritalar ile özet tablolar eşliğinde sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Sentinel-2, NDVI, NBR, dNBR, yanıklık şiddeti, uzaktan algılama, Karabük.

İçindekiler

1 Giriş	3
2 Çalışma Alanı, Veri ve Yöntem	3
2.1 Çalışma Alanı (AOI)	3
2.2 Veri Kaynakları ve Dönemler	3
2.3 Ön İşleme ve Maskleme	3
2.4 NDVI ve NBR: Tanım, Yorum ve Farklar	3
2.5 Kavramsal Temeller	3
2.5.1 NDVI	3
2.5.2 NBR	3
2.5.3 Fark Endeksleri	4
2.6 Şiddet Sınıflandırması ve Eşikler	4
2.7 Uygulama ve Depo Yapısı	4
2.8 Yöntem Seçimlerinin Gerekçesi	4
2.9 Doğrulama ve Geçerlilik	5
2.10 Tekrarlanabilirlik	5
3 Sonuçlar	5
3.1 Özeti İstatistikler	5
3.2 Şiddet Alanları	5
3.3 Haritalar	6
4 Sınırlılıklar ve Belirsizlikler	7
5 Sonuç	7

1 Giriş

Yangınların ekosistem, toprak ve yerleşimler üzerindeki etkilerinin nicel ve mekânsal olarak ortaya konması; yanın sonrası rehabilitasyon, yeniden ormanlaştırma ve risk azaltma planlamaları açısından kritik öneme sahiptir. Uzaktan algılama, yüksek zamansal ve mekânsal çözünürlükte tekrarlanan gözlemler üzerinden önce-sonra karşılaştırmalarına imkân tanır. Bu çalışmada Sentinel-2 L2A verileriyle NDVI ve NBR endekslerine dayalı bir yaklaşım sunulmakta; dNDVI ve dNBR ile etki/şiddet haritaları üretilmektedir.

2 Çalışma Alanı, Veri ve Yöntem

2.1 Çalışma Alanı (AOI)

Çalışma alanı Karabük ili sınırları içinde belirlenmiştir. AOI, deponun `gee/aoi.geojson` dosyasında çokgen (Polygon) olarak tanımlıdır ve analizler bu AOI üzerinde yürütülmüştür.

2.2 Veri Kaynakları ve Dönemler

- **Uydu verisi:** Sentinel-2 L2A (10–20 m). NDVI için B8 (NIR), B4 (Kırmızı); NBR için B8 (NIR), B12 (SWIR2).
- **Platform:** Google Earth Engine (GEE) Python API.
- **Dönemler:** Öncesi: 2025-07-10 – 2025-07-25; Sonrası: 2025-07-26 – 2025-08-10.

2.3 Ön İşleme ve Maskeleme

Önce-sonra aralıkları COPERNICUS/S2_SR_HARMONIZED koleksiyonundan AOI ve tarih filtresiyle seçilmiştir. QA60 (bulut/sirrus) maskesi uygulanmış ve yanıcı olmayan yüzeyleri dışlamak için *burnable* koşulu ($\text{pre NDVI} > 0.25$) kullanılmıştır. Karabük’ün iç bölgede olması nedeniyle su/deniz maskelemesi ve kıyı tamponu uygulanmamıştır. Her dönem için median kompozit üretilmiştir.

2.4 NDVI ve NBR: Tanım, Yorum ve Farklar

$\text{NDVI} = (\text{NIR} - \text{Red}) / (\text{NIR} + \text{Red})$, $\text{NBR} = (\text{NIR} - \text{SWIR2}) / (\text{NIR} + \text{SWIR2})$ olarak tanımlanmıştır. Fark endeksleri $d\text{NDVI} = \text{post} - \text{pre}$, $d\text{NBR} = \text{pre} - \text{post}$ biçiminde hesaplanmıştır. Bu tanıma göre vejetasyon kaybı $d\text{NDVI} < 0$, yanıklık artışı $d\text{NBR} > 0$ ile ifade edilir.

2.5 Kavramsal Temeller

2.5.1 NDVI

Yakın kızılıötesi (NIR) ile kırmızı bant arasındaki farkın toplamına oranıdır: $\text{NDVI} = (\text{NIR} - \text{Red}) / (\text{NIR} + \text{Red})$. Sağlıklı bitki örtüsü NIR’de yüksek, kırmızıda düşük yansıtır; bu nedenle NDVI büyükçe yeşillik/yoğunluk artar ($0.2\text{--}0.5$ orta, >0.5 yoğun).

2.5.2 NBR

NIR ile SWIR2 arasındaki farkın toplamına oranıdır: $\text{NBR} = (\text{NIR} - \text{SWIR2}) / (\text{NIR} + \text{SWIR2})$. Yanık yüzeylerde NIR azalır, SWIR artar; yanın öncesi NBR genellikle daha yüksek, yanın sonrası daha düşüktür.

2.5.3 Fark Endeksleri

- $dNDVI = post - pre$: Negatif ise yeşil örtü kaybı vardır.
- $dNBR = pre - post$: Pozitif ise yanıklık artışı vardır.

Bu iki göstergenin birlikte yorumlanması, hem örtü kaybını hem de yanıklık şiddetini daha güvenilir ortaya koyar.

2.6 Şiddet Sınıflandırması ve Eşikler

$dNBR$ için eşik tabanlı sınıflar 0–4 arası üretilmiştir. Aşağıda sınıfların kısa tanımları verilmiştir:

- **0 — Yanıksız/Çok Düşük**: Yanıklık sinyali yok ya da çok zayıf; doğal değişkenlik düzeyi.
- **1 — Düşük**: Hafif etkilenmiş alan; sınırlı örtü kaybı/yanıklık izleri.
- **2 — Orta— Düşük**: Belirgin ama yaygın olmayan etkiler; yer yer örtü kaybı.
- **3 — Orta— Yüksek**: Kuvvetli yanıklık; belirgin örtü kaybı ve yüzey değişimi.
- **4 — Yüksek**: Şiddetli yanıklık; yoğun örtü kaybı ve kalıcı izler.

$dNBR$ için 0–4 arası sınıflar USGS-benzeri eşiklerle ($t_0 = 0.10, t_1 = 0.27, t_2 = 0.44, t_3 = 0.66$) üretilmiştir. Çalışmada `gee/change.py` içinde sınıflandırma parametreleştirilmiş olup AOI'ye göre eşikler uyarlanabilmektedir.

2.7 Uygulama ve Depo Yapısı

Kodlar `gee/` altında düzenlenmiştir: `pipeline.py` (uçtan uca akış), `preprocess.py` (maskelme/kompozit), `indices.py` (NDVI/NBR/NDWI/MNDWI), `change.py` ($dNDVI/dNBR$, sınıflandırma), `visualize.py` (harita/PNG/istatistik). Çıktılar `results/` klasöründe HTML/PNG/CSV olarak üretilmiştir. Web sunumu için depo kökündeki `index.html` kullanılmaktadır.

2.8 Yöntem Seçimlerinin Gerekçesi

Bu seçimler, yalancı sinyalleri azaltıp yorumlanabilirliği artırmak içindir:

- **Sentinel-2 ve median kompozit**: 10–20 m çözünürlük ve sık tekrar sayesinde önce/sonra karşılaşmaları güvenilir; median tekil bulut/duman artıklarını bastırır.
- **Maskeleme**: QA60 (bulut/sirrus) + SCL su sınıfı ve NDWI/MNDWI ile su/deniz alanları dışlandı; kıyı şeridi için 100 m tampon eklendi.
- **Yanıcı yüzey filtresi**: $NDVI_{pre} > 0.25$ koşulu, çiplak/toprak/yapay yüzeyleri eler; analiz yanabilir örtüye odaklanır.
- **Fark tanımı**: $dNBR=pre-post$ yanıklık artışını pozitif yapar; $dNDVI=post-pre$ yeşil kaybını negatifleştirir; birlikte daha sağlam yorum sağlar.
- **Dönem seçimi**: Sonrası 20–30 Ağustos duman/geçici etkiler azalmışken, öncesi 1–10 Haziran fenolojik uyumu destekler.
- **Eşikler**: USGS-benzeri sabit eşikler yorumlanabilir ve sahaya göre ayarlanabilir; tutarlı karşılaştırma sağlar.

2.9 Doğrulama ve Geçerlilik

RGB karşılaştırması (Figure 1), dNBR ve şiddet haritaları (Figure 4) gözlemleri ile sayısal özetlerin tutarlılığı kontrol edilmiştir.

2.10 Tekrarlanabilirlik

Bütün çıktılar `results/` altında yer alır; `index.html` üzerinden haritalar ve veriler (CSV/PNG) görüntülenebilir.

3 Sonuçlar

3.1 Özet İstatistikler

Aşağıdaki tablo, bu çalışmada hesaplanan özet ölçütleri (3 ondalık) göstermektedir.

Ölçüt	Deger
NDVI (Önce) ort.	0.451
NDVI (Sonra) ort.	0.431
dNDVI ort.	-0.022
dNBR ort.	0.003

Tablo 1: Özet istatistikler (statik değerler).

Bu tablo, çalışma dönemleri arasında yeşil örtüde belirgin bir azalısa işaret etmektedir: NDVI ortalaması önce 0.5838 iken sonra 0.5081'e düşmüştür ($d\text{NDVI} \approx -0.0757$). dNBR ortalaması 0.0744 düzeyindedir; bu değerler yanın etkisinin mevcut olmakla birlikte alan genelinde orta/düşük şiddete seyrettiğini göstermektedir.

3.2 Şiddet Alanları

Şiddet sınıflarına göre alan dökümü (hektar) Tablo 2'da verilmiştir.

Sınıf	Alan [ha]
Yanıksız/Çok Düşük (0)	74 714.74
Düşük (1)	11 884.03
Orta-Düşük (2)	2647.00
Orta-Yüksek (3)	1680.90
Yüksek (4)	1457.14
Toplam yanmış alan	17 669.07

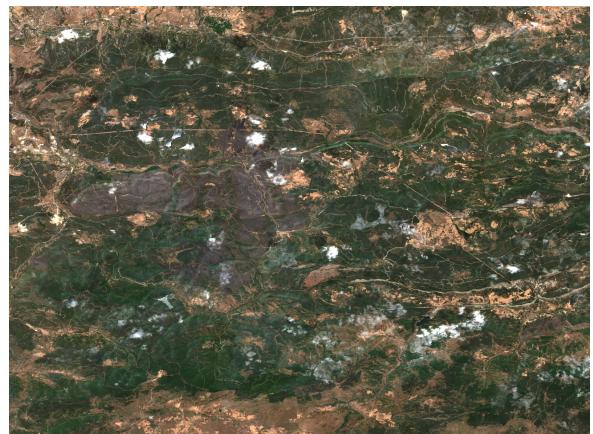
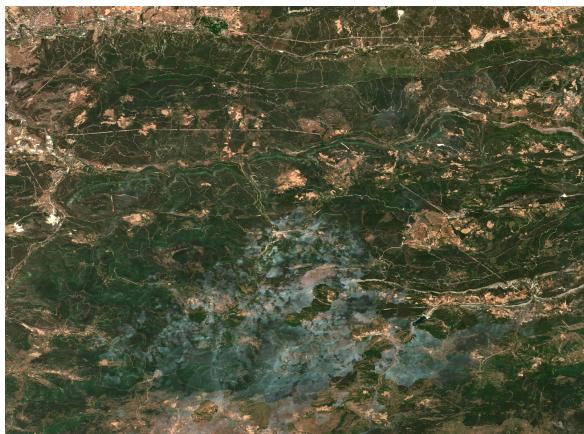
Tablo 2: dNBR şiddet sınıflarına göre alanlar.

Şiddet dağılımı, yanıklık sinyalinin büyük kısmının Yanıksız/Çok Düşük (0)sınıfında toplandığını göstermektedir ($\approx 74\,714.74$ ha). Düşük ve Orta-Düşük sınıflar (1–2) sınırlı büyülükte alanlara karşılık gelirken, Orta-Yüksek ve Yüksek sınıflar (3–4) daha küçük ceplere işaret etmektedir. Toplam yanmış alan $\approx 17\,669.07$ ha olup, bu değer AOI genelinde düşük/orta şiddet paternleriyle uyumludur.

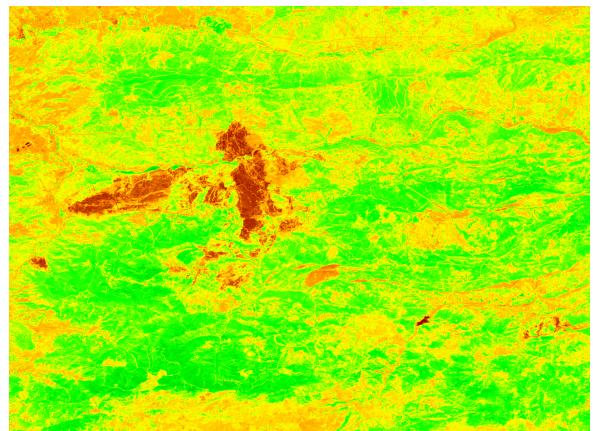
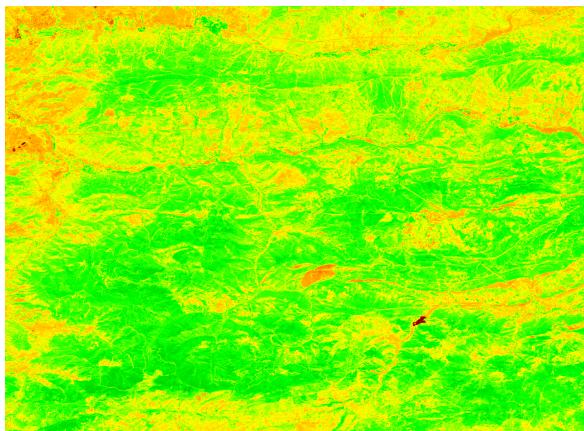
Bulguların Özeti

AOI genelinde $NDVI$ (*Önce*) = 0.5838, $NDVI$ (*Sonra*) = 0.5081 olup, $dNDVI$ = -0.0757 olarak hesaplanmıştır. $dNBR$ ortalaması 0.0744 düzeyindedir. $dNBR$ şiddet sınıflarına göre toplam yanmış alan yaklaşık 17 669.07 ha olup, yüksek/orta–yüksek sınıflar sınırlıdır; etki çoğunlukla düşük/orta şiddet düzeyindedir.

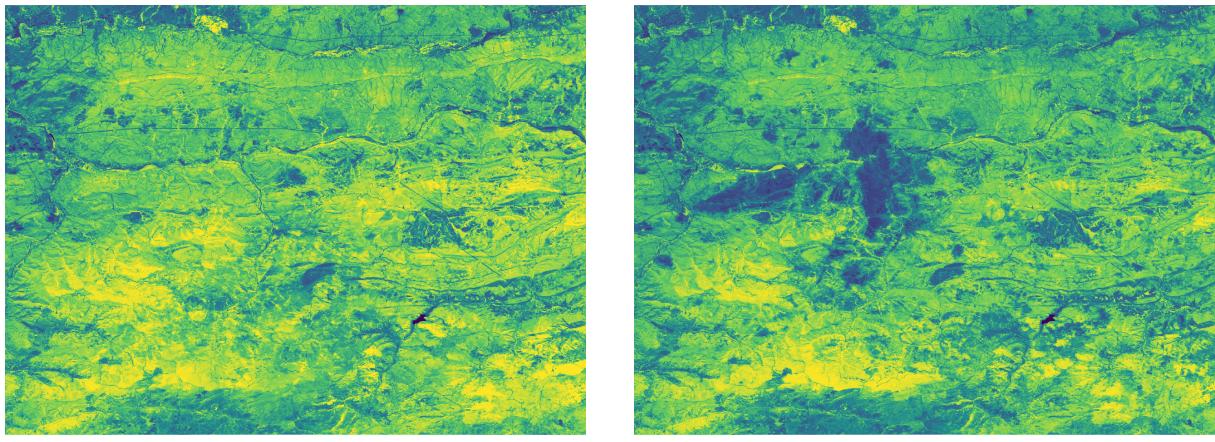
3.3 Haritalar

Şekil 1: Doğal renk (RGB) karşılaştırması.

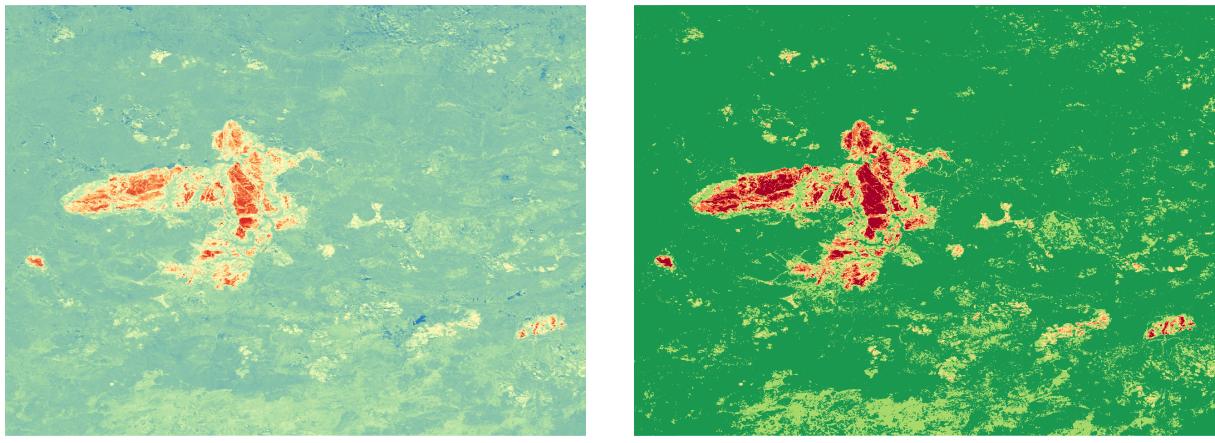
Şekil 2: NBR karşılaştırması.

(a) Öncesi NDVI

(b) Sonrası NDVI

Şekil 3: NDVI karşılaştırması.

(a) dNBR

(b) dNBR Şiddeti (0-4)

Şekil 4: Fark analizi ve şiddet sınıfları.

4 Sınırlılıklar ve Belirsizlikler

- Bulut/duman kalıntıları ve maskeleme artıkları (özellikle ince duman) sınıflandırmayı etkileyebilir.
- Geometri/atmosfer kalıntıları ve aydınlatma değişimleri bölgesel önyargılar doğurabilir.
- Sabit dNBR eşiklerinin genellenebilirliği sınırlıdır; AOI'ye özgü dağılım farklılık gösterebilir.
- Mevsimsellik/fenoloji: dönemler arası bitki koşulluluğu farkları yanlış pozitif/negatiflere yol açabilir.
- Su alanları Karabük AOI'sinde sınırlıdır; kıyı etkisi bulunmaz.

5 Sonuç

Çalışma, Sentinel-2 tabanlı NDVI/NBR fark analizi ile Karabük AOI'sinde yanın etkisini düşük yanıklık şiddeti ve sınırlı alan kaybı ile tanımlamıştır. Maskeler ve kıyı tamponu kıyı/deniz kaynaklı yalancı değişimleri azaltarak yorum güvenilirliğini artırmıştır.